

РЕПОЗИТАРІЙ ЯК ВПЛИВОВИЙ ФАКТОР РЕЙТИНГУ УНІВЕРСИТЕТУ

О.О. Побережна, А.О. Ілляшенко

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Науково-технічна бібліотека*

Рейтинг вищого навчального закладу формується не лише на основі кількісних та якісних характеристик його випускників та науковців, але і ступенем присутності закладу у віртуальному інформаційному середовищі. Статті 26 та 30 нової редакції закону «Про вищу освіту», який вступив в дію 6 вересня 2014 року спонукають ВНЗ активніше долучатися до руху відкритого доступу, представляти на суд світової наукової громади праці своїх учених; своєчасно та оперативно висвітлювати події життя закладу на його головних сайтах.

Рейтинги ВНЗ визначаються як за регіонами, так і за країнами. Основні світові рейтингові системи: Ranking Web of World's Universities, 4 International Colleges and Universities, QS World University Rankings, Academic Ranking of World Universities та ін.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (НТУ «ХПІ») є потужним центром освіти і науки, що підтверджується першими позиціями в більшості відомих рейтингів академічних установ. Так, в рейтингу Вебометрикс на серпень 2015 року університет посідає другий рядок серед ВНЗ України, який відображає інтегрованість українських вишів в англо-саксонську систему рейтингів, де основну роль відіграє рівень цитування наукових робіт його вчених, міжнародне визнання, число іноземних студентів і впровадження розробок у виробництво; в Топ-200 він четвертий; в Scopus — на дев'ятому місці.

Висока оцінка впливу та представлення університету в середовищі Інтернет була зумовлена копіткою тривалою роботою всього колективу: керівництва університету, факультетів, кафедр, підрозділів; учених, викладачів, аспірантів, студентів та співробітників.

Інституційний репозитарій НТУ «ХПІ» eNTUKhPIIR, який за наказом ректора розпочав роботу у лютому 2013 року, підтримує політику руху відкритого доступу.

Комплексна програма для роботи за новим проектом передбачала:

- розробку нормативної документації та розгляд вченою радою;
- навчання співробітників бібліотеки роботі у середовищі DSpace;
- інформування деканів, їх заступників, завідувачів кафедр та референтів про порядок подання публікацій до репозитарію;
- проведення серії практичних семінарів та надання індивідуальних консультацій (реєстрація, самоархівування, пошук у репозитарії) для науковців та референтів кафедр;
- аналіз наповнення репозитарію різними структурними підрозділами університету;
- аналіз використання репозитарію світовими рейтинговими системами;
- щомісячний/щоквартальний аналіз ТОП-10, ТОП-20 використання ресурсів у репозитарії;
- щоквартальне інформування про динаміку наповнення та інтенсивність використання ресурсів;
- залучення до співпраці пасивних структурних підрозділів.

Було розроблено нормативні документи, що регламентують роботу з інституційним репозитарієм:

1. Наказ «Про формування колекції друкованих і електронних видань»;
2. Положення про репозитарій «Електронний архів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
3. Авторський договір – приєднання про передачу невиключних прав на використання твору;
4. Інструкція з реєстрації користувача (автора) в електронному архіві Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (eNTUKhPIIR);
5. Інструкція із самоархівування наукових робіт у репозитарії eNTUKhPIIR;
6. Інструкція з пошуку авторських робіт у репозитарії eNTUKhPIIR.

Завдяки плідній спільній роботі і обміркованому підходу до організації взаємодії усього колективу проект почав стрімко розвиватися. У грудні 2014 року міжнародний центр ISSN (Франція) присвоїв репозитарію НТУ «ХПІ» online ISSN 2409-5982. Результати такої роботи відображаються в статистиці наповнення та звернення до репозитарію: протягом 2014 року внесено 7000 записів, кількість звернень — понад 6 млн. На початок навчального 2015 року інституційний репозитарій включає понад 15 000 записів, кількість звернень — майже 12 млн.

У серпні 2014 року репозитарій посідав 21 місце, у лютому 2015 року — 14 місце, у серпні 2015 року — 10 місце. Це свідчить про якість наукових публікацій, враховуючи те, що в сегменті відкритих ресурсів ми працюємо менше 3 років. Рейтинг ВНЗ — це той рівень, який допоможе нам бути конкурентоспроможними на ринку освіти і, як результат, привернути більше абітурієнтів та науковців до співпраці.